

SZENTES ÉS VIDÉKE

POLITIKAI LAP

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen vasárnap és csütörtökön.

Előfizetési ár:

negyedévre 2 korona 50 fill. Félévre 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Görög-udvar,
lová a kószirakot címzendők

Hirdetéseket és nyitlertti közleményeket
a kiadóhivatal

mérésékelt áron számított fel.

Közegészségügyünk Fejlesztése.

A miniszterelnöknek husvét előtt, a belügyi tárca parlamenti tárgyalása során mondott záró beszéde felölelte a belügyi tárca keretei közé helyezkedő valamennyi sarkalatos problémát, nem tért ki egyetlen ugynevezett kérdés elől sem. Hogy nyomában még sem kelt sem dissonáns kritika, sem szörszálhasogató rekrimínálás, ez bizonyítja a legsalhatatlanabbul, hogy K h u e n - H é d e r v á r y Károly grófnak működése, valóban a megnyugtató politikáját hozta az országának.

A beszédnek illetén általános hatását a negatív körülményen kívül azonban sokkal meggyőzőbben igazolják azok a pozitívumok, amelyek beszédének egyes részeiben foglaltak. Ezek a részek egyenként talán még az összbnyomásmánál is markánsabban hirdetik, hogy itt nemcsak egy öntudatos, de ugyanakkor az ország komoly szükségleteit fölismérő s e szükségletek céltudatos kielégítésére komolyan törekvő politikával állunk szemben. Kiszakíthatják ebből a megnyilatkozásból azt a részletet, amelyik éppen tetszik, de alig hisszük, hogy elfogulatlan bíráló, az adott viszonyok között, még olyan éles bonckéssel is bármelyikben kivetni valót találja.

Mindazt pedig rekapitáljuk annak okából, mert szükségét érezzük, hogy a miniszterelnök beszédének egy passzusával az általános mérlegelésen kívül, még külön nyomatékkal is foglalkozunk. Nem azért, mintha ebből tovább akarnók szólni a himet a miniszterelnök számára. Hanem azért, mivel ebben a passzusban a nemzetnek talán legelevenben vágóbb érdekét látjuk s mivel éppen ezért a lehető legfontosabb az országra nézve, hogy ez a kardinális érdeke minő elbánásban részesül?

A közegészségügyről van szó. Arról a kérdésről, mely a nemzeti élet energiájának leghívebb fokmérője és amelynek fejlettségén és céltudatosságán rajta sarkalatos ugyszólván a nemzet egész jövője.

A miniszterelnök beszéde s amin ez a beszéd realisan főlépül: a belügyi költségvetés csak megnyugtató választ ad. Számszerűen azt látjuk, hogy a belügyi tárca kilencvenötmilliót meghaladó költségéből ennek közel

egyharmadát, a tágabb értelemben vett közegészségi kiadások teszik. Ami, tekintettel a közigazgatás nagy terjedelmére, már magában véve is teljesen kielégítő arány. Azonban ez az arány igazán csak akkor teljes erővel a közegészségügy javára, ha a tárca költség-többletének elosztását vesszük figyelembe. Ebből pedig azt látjuk, hogy amíg 1909-hez, az utolsó költségvetési törvényhez mérten az ideai belügyi tárca budzséje tizenegymillióval emelkedik, addig az összes belügyi szükségletekkel szemben ebből a tizenegymillió többletből egy-magára a közegészségügyre, az egészségügyi intézményekre és a betegápolási alapra ötödfélmillió költség-többlet esik.

Már most ezeket a számokat egyrészt mérjük egymáshoz, másrészt vessük össze az ország teljesítőképességével s akkor a maga mivoltában elibenk domborodik annak a bizonyossága, hogy az ideai költségvetést és a kormány, mely a költségvetést ilyen koncepcióban terjesztette a törvényhozás elé, közegészségügyünket olyan magasra takálta, aminő magasra az állam anyagi ereje csak fölért. Ami jogos igény ennek dacára még mindig teljesületlen maradt, az már igazán nem a kormánynak a közegészségügy iránt kötelei készségén és jóakarátán, hanem kizárólag csak finaneális lehetőségen mulott.

A kilátás azonban, melyet a jelenek szülő és hangosan beszélő számok mellett a miniszterelnök nyilatkozata a közel jövőre nyújtott, alkalmas arra, hogy a közegészségügy még kétség-telenül főnnálló hiányaira nézve is a teljes megnyugvás érzését váltsa ki mindnyájunkból. A kormányt a legkomolyabban foglalkoztatja a szándék, hogy kórházépítő városoknak hathatos államségélylyel támogatólag nyuljon a hónap s ezzel a létező kórházhiányon segítsen. Másrészt pedig a kórházsegélyektől már a jövő évben teljesen elküldönti a betegápolási költségeket, nehogy az utóbbiak a tényleges kórházsegélyeket ezentúl hátrányosan befolyásolhassák. A közegési és körvrosok anyagi helyzetén, ami a közegészségügy helyes szolgálatával olyan szoros kapcsolatban van, dijak már megállapítottj szabályozásának életbeletetésével és közei teki megfelelő és kényelmesebb kikerekítésével fog tetemesen lendíteni. Ősre reméli, hogy a magánorvosok nyugdíjintézetének régóta vajudó és méltányos kérdését

is előbbre segítheti az állami hozzájárulás meghatározásával.

Ime: mindannyi fontos és kihatásában nagy horderejű intézkedés, ami mind közegészségügyünk lelkiismeretes fejlesztéséről és eljövendő még biztatóbb alakulásáról tanuskodik.

A csendőrség bajai. A magyar csendőrség, ez a lélelmetesnek és acélkeménynek szánt szervezet mostani összeállításában a végoráit éli. Az egész esendőri szervezet alapos reformálásra szorul. A reform szükségességéről és a bekövetkezendő reform részleteiről egy magasragú csendőrtiszt, aki igen jól ismeri a csendőri szervezet minden ügyes-bajos dolgát, ezeket mondotta tudóitónknak:

A csendőrség szervezete alapos reformokat kíván. A mostani csendőrség elmaradt a századától és nagyon a Káday idejében fejlődött. Modernné, könnyűűvé kellene tenni a csendőri nyomozást.

Hogy az újjászervezésről ma még beszélni sem lehet, annak is nagyon érdekes okai vannak. A főok, az nagyon egyszerű. Az újjászervezésről talán a legmagasabb körökben sem idegenkednének, de most még — megfelelő műveltség emberanyag híján — lehetetlen keresztül vinni azt. A csendőrség mai emberanyaga nem éppen elsőrangú. Egy csendőri jó fizetés kap, tisztességesen megélhet belőle és mégis a kissé műveltebb elem szokatlanul elzárkózik ez elől a pályától.

A legtöbb nem a polgári társadalomtól, hanem a katonaságtól lép át a csendőrségbe. A katonaságnál megtanulja a vasfegyelmet, de elfelejti a gondolkodást, az invenciót, a mi pedig a bűnügyi nyomozáshoz saukséges. A csendőrség majdnem teljesen hitelét veszítette a bíróság előtt. A csendőrség nyomozásáról beszámoló jegyzőkönyv annyira, mintha ott se volna a bíróság előtt. Ugyis ott kísért az örökös vád, hogy a vallomást erősakkal bikacsokkal, nádpálcával szedték ki a bűnből.

Műveltebb emberanyag: ez kellene mindénaron. Hogy miért nem akad ilyen, annak legfőbb oka az a durva és kegyetlen befánás mód, amelyben a legtöbb csendőri őrmestere részéről részeseül. A csendőrtiszt művelt, megért ember, ki nemhogy kinnöz, de mindenki ellen megvédi a maga csendőrlégényét, hanem az őrszervező-csendőri őrmester legfőbbbörzör olyan, mint mindenki, aki közönséges sorból magasabb rangra fölkapaszkodott. El se lehet mondni, mi mindent kitalál, hogy keserűvé tegye a hatalma alá rendelt három csendőri életét. Nemrég, amikor ez a bánásmód már tűrhettelené vált, megszervezték a járásőrmesteri állást. A já-

rásörmaster egy-egy járásban időszakonként bejárja az örségeket, felügyel a rendre, fejegylemre és arra, hogy az örmasterrel emberségesen bánjanak a legénységgel. Ezzel azonban nem sokra mentek, mert a járásörmasterek csak immel-ámmal felelnek meg hivatásuknak. Ha meglátogatnak egy-egy járdrt, nem az iránt érdeklődnek hogy bának az örmaster a legényekkel, hanem azt nézik, hogy előírás szerint van-e begombolva a csendőr cipője. Ezek a járásörmasterek öreg csendőrök, tudásuk a hetvenes évekből való, nem lehet csodálni, hogy a velük való kísérletezés nem sikerül. És addig míg, ez a bánásmód meg nem változik, hiába minden kecségtetés és kapacitálás, — csendőrnek csak az megy aki nem annak való.

Nem ez az egyetlen panasz, van czenkivül is annyi, hogy könyvet lehetne írni róluk. Egy csendőrnek ma téli hidegben és nyári melegben oly nagy területet kell beportyáznia, hogy csoda, ha le nem roskad. Teljesen el van zárva a világtól, a polgári társadalommal alig érintkezhetik, magára van hagyatva s így nem csoda, ha a csendőrök közül sok az ivásnak adja magát.

A csendőrnek jeljel-nappal tanulnia kell, de mindig csak szolgálati szabályokat magol. Hogy a csendőrök tanítását szabályok holt bemagolása helyett általános műveltség elsajátítására fektessék, ezt eddig hiába sürgették.

Mozgalom, mely az újjászervezést sürgecsse, nincs. Nem is lehet, mert a csendörég vasfegyelmre kizárja azt. Aki reformálni akar, valószínűleg kerületi börtönt kapna érte.

Hieronymyi és az iparfejlesztés.

Hieronymyi Károly Kereskedelmi miniszter egyik legnevezetesebb föladatainak fektinti az iparfejlesztés celszerű és céltudatos előmozdítását. Néhány hét előtt éppen ez volt óssze az ország kereskedelmi és iparkamarái, hogy az iparfejlesztés eredményesebb módjáról meghalassza véleményeket. Érdekes adatokat kapunk most a Hieronymyi miniszter kereskedelmi miniszterése alatt történt iparfejlesztési akcióról. A miniszter a sazegekületek jelentése alapján fontolora akarja venni hogy vajjon az ipar három tegezetében: a gyári-, a kis-, és háziipar fejlesztése terén nem kellene az eddigi követett gyakorlaton és módokon változtatni és pedig olyképpen, hogy a kitűzött célt biztosabb ban érje el. A segítésnél fölmerült aggodalmak következtében a segítés módjainak alkalmazásában mindenek előtt mérséklettel járt el.

A gyáriipart az elmúlt évben főképpen állami kedvezéssek engedelmeisével fejlesztette Hieronymyi kereskedelmi miniszter.

Az 1910. évben és az ideig első hónapokban négy mezőgazdasági szeszgyárral együtt összesen huszonhét (27) iparvállalat részére biztosított előzetesen állami kedvezményeket E gyarak, melyek a szeszgyárak nélkül kerek tizenkét millió korona állótké befektetéssel és ezerhatászn munkás alkalmasával tervezték, a következők:

1 bicskagyár, 1 csókárimagyár, 1 fűtőberendezőgyár, 1 ónárúgyár, 1 áramfejlesztő, 1 gázgyári gép, 2 gőzgyár, 1 cőrnagyár 1 posztógyár, 1 gyapjúfonógyár, 1 len- és 2 kenderiszővőgyár, 1 cipőgyár, 1 szuperfoszfátgyár, 1 faleporló, 1 véralbumin, és vérkőztgyár 2 sűrített oxigéngyár, 1 kősav és szuperfoszfátgyár 4 mezőgazdasági szeszgyár

1 selyemfonó, 1 selyemcőrnagyár, 1 szőnkénygyár.

Mult évi januar óta véglegesen hetvennégy gyár részére engedelmezték állami kedvezményt; ezek közül tizennégy mezőgazdasági szeszgyár részére. E gyárakba — a szeszgyárak nélkül — 88,7 millió korona főtkét fektettek be és 8186 munkást fognak alkalmazni a a teljes üzem esetében.

Állami kedvezményt kapnak a következő gyarak:

1 szerszám- és fűrészlappgyár, 1 zománcozott öntődt.asarúgyár, 1 fémöntőgyár, 1 1 fémárugyár, 1 fotokomografiai cikk gyár, 1 finomszerszámgyár, 1 villamos áramfejlesztő 1 közműhely, B wolframlampagyár, 1 tengeri hajógyár, 1 villamos főszerelési cikk gyár, 1 Chamotteárúgyár, 1 faarúgyár, 1 kaptafagyár, 5 pamutszővőgyár, 1 gyapjuszővő és kikészítő, 1 szőnyeggyár, 1 juta- és 1 posztógyár, 1 pamutfonógyár, 3 kelmefestőgyár, 1 kenderfonógyár, 2 kalapgyár, 2 cipőgyár, 1 papirlemezgyár, 1 sziamagyár, 1 sajtgyár, 1 főtőipari cikk gyár, 1 petrolumfinomító, 1 étergyár, 1 kősavanchidrid, 1 quebrachókivonatgyár, 1 festékgyár, 1 sósav és glaubersógyár, 1 növényolajgyár, 14 mezőgazdasági szeszgyár, 1 reszelőgyár, 1 bevédő ajtógyár, 1 rézmű, 1 talajmivelő gépgyár, 1 gépgyár, 1 háziipari sződvállalat, 1 lenfonógyár, 1 kenderkiszővőgyár, 6 selyemfonó, 1 teasteuteménygyár, 1 szulfatgyár, 1 kősz-, ammóniak-, mütrágya-, kátránygyár.

Jelentékeny összeg jutott egészen új gyaraknak, további régi gyarak lényeges kibővítésére.

A mult évi költségvetés szentesítése óta a tizennégy gyár részére 2,84 milliót engedelmeztet a miniszter. E gyarak a következők:

1 reszelőgyár, 1 ólomhuta, 1 kovácsoltárúgyár, 1 pamutszővőgyár, 1 csipkegyár, 1 gyapjúfonógyár, 1 kalapgyár, 1 ernyőgyár, 1 rotációs papírgyár, 1 növényolajgyár, 1 posztócipőgyár, 1 gyapjúfonószővő és kotógyár, 1 lagombgyár, 1 sevrőbőrgyár.

Ezekbe a gyárakba 8,636 millió állótkét fektetnek be és 1295 munkást alkalmaznak. Az engedelmeztett segítés összege átlagosan 271 százaléka a lekötött tőkének.

A gyáriparban gépsegítését csak kivételesen engedelmeznek, többnyire csak olyan esetekben, amikor a csekély tőke miatt a több ávre elszórtt pénzsegítés helyett célszerűbb az egész segítését egyszerre munkaeszközökben rendelkezésre bocsátani. A huszonhárom gépadohányozás közül tizenhét gyár új gépeket kapott 180,500 korona értékben.

A gyáriparban engedelmeztett pénz- és új gépsegítés értéke, a mult évi költségvetés megszavazása óta: 2,524,000 korona.

Jelentékeny meghaladta ezeket az összegeket a gyáriipari segítésre a valóságban kifizetett összegek nagysága, mert ezekben benne vannak az előző engedelmeztések esedékes részletei is. 1910. óta gyáriipari célra kiutalt a miniszterium pénzsegítésben 3,695,178, gépsegítésben 648,166 inaskep zésére 8,524 összesen 4,346,868 kronát.

A kisipar fejlesztésére az 1905—1910. években kifizetett összegek csaknem nyolc millió koronára ruktak.

As elkötött összeg ötvenhat százaléka gépadohányra jutott. Kétégyleten hogy a gépekkel való segítésnek nagy sikere és eredménye van. Igen sok rátermett szaképzettséggel és megfelelő anyagi eszközökkel rendelkező kisiparos fejlesztette gyárára az üzemét, de sok olyan eset is fordult elő, ahol nemcsak a kívánatos eredményt maradt el, de a hol káros és demoralizáló hatása mutatkozott. Több iparkamra egyre sürgetőbben mutatott rá arra a körülményre, hogy a kisipari támogatás rendszerén javítani kell.

E figyelmeztetés következtében a mult év óta csak a legnagyobb óvatossággal al

kajmazták a gépadományozással való kisipari támogatást. A segítés pénzértéke valóban csökken, de főképpen azért, mivel költségvetésileg megállapított hitel csak a mult év második felében állott rendelkezésre.

Mindazáltal a kisipar segítésére 1910. óta a valóságban a következő összegeket fizették ki és pedig:

	1910-ben	1911-ben	Összesen
Szövetkezetek gépsegítése	359,900	1000	340,900
Gépsegítés	768,712		768,712
Tanonségítés	151,114	26,000	177,114
Tanfolyamok	174,478		174,478
Vándortanítás	32,000		32,000
Közműhelytelepek	8,000		80,000
Kisérleti állomások	36,984	49,474	86,458
Iparművészet	12,000	4000	16,000
Ipari célokra szolgáló egyesületek	80,000	1000	31,000

Összesen: 1,622,188 81,474 1,703,662

Az ipari kísérleti ügyről nagyobb gondoskodás történik az 1911. évi költségvetésben és remélhető, hogy hamarosan léteplül az Országos közép-pont ipari kísérleti intézet, melynek szervezeti már elkészültek. Az új intézetnek tökéletes felszerelése lesz és működése a legkülönbébb ipari ágakat feleleli. Intézkedik a költségvetés T e c k n i k a i M u z e u m előmunkálatairól is.

Az iparfejlesztési hitel többi része a háziipar ösztönjének és egyéb iparfejlesztési célok között oszlik meg.

Összevetve a gyári, kis- és háziipari valamint egyéb iparfejlesztési célokra fordított összegeket, kitűnik, hogy az 1910. évben engedelmeztetve volt 3,255,554 korona és kiutalt a miniszterium 6,834,534 kronát az 1910. évi januártól a mai napig engedelmeztett segítés 3,678,969 korona a kiutalt-soké pedig 6,926,208 korona.

Barmilyen tekintélyes is ez az összeg, azokkal az igényekkel szemközt, melyeket az iparfejlesztési akció dolgában támasztanak, bizony csak csekélyeknek mondható. A gyáripar közzgazdasági helyzetük ésa kiavandorlas csökkentése miatt is erősebben és mind nagyobb mértékben fejleszténi kell és Hieronymyi Károly kereskedelmi miniszter erősen el van tökéve, hogy minden rendelkezésére álló eszközzel előmozdítsa a gyári ipar fejlesztését, de éppen oly erős ciharaterása a kisiparnak is celszerű és hatásos fejlesztése és sikeres támogatása is.

A kereskedelmi és iparkamarák a minapi tanácskozás során főképpen a kisipari fejlesztés eredményesebb módjait vitatták meg. A fölmerült javaslatokat a kamarák most dolgozzák föl, és föladatuk lesz megállapítani azt a segítésrendszerrel, mely főcélul tekintti, hogy az állami támogatás elsősorban a hazai termelés fokozását mozdítsa elő.

Ujdonságok.

Szentes, 1911. április 15.

— Isteni tisztelt. A szentesi gör. kol. magyar jellegű görög templomban apr. hó 24. én hétfőn Husvét szent ünnepe második napján d. e. 10 órakor tartatik meg. Ugyan az nap d. u. 2 órakor a temetőbe a megholtakért könyörgés.

— A kőzkórház kibővítése. Csongrád vármegye kőzkórházának kibővítésére vonatkozóan a közgyűlés által hozott határozatot a belügyminiszter jóváhagyta és az erről szóló miniszteri rendelet már le is érkezett a vármegyéhez. A kőzkórház kibővítése céljaira, még Cicatrix Lajos dr. főispán alispánja idején, a vármegye a mai kőzkórházi épületekkel szemben, túl a Kurcán szerzett olyan nagyterjedelmű földterületet, amely a kőzkórház fejlődésének 100 évre,

annál többre is megfelel. Eredetileg az volt a terv, hogy ezen az új területen felépül egy tudóvszések befogadására, egy elmebajosok befogadására és szolgáltató egy járványbetegnek szolgáltató pavilon, később azonban ez utóbbit a belügyminiszter törölte a tervek közül és így most a vármegyei törvényhatóság módosított határozatát hagyta jóvá, mely szerint a túl a kurcai újonnan szerzett területen egy elmebetegek befogadására szolgáló pavilon 40 ágygyal és egy tudóvszések befogadó pavilon 20 ágygyal fog épülni. A megfelelő járványkórház létesítése így Szentest terhe marad. A közkórház kibővítése folytán okvetlenül elő fog azonban állani annak a kényeszerűsége is, hogy a kórházi orvosok száma szaporítsák csak egy osztályorvossal, aki az elmeegógyítói osztály kezelését venné át.

— Az állattenyésztés emelése érdekében a Csongrád vármegyei gazdasági Egyesület a következő intézkedések megtételét kérte a városától. 1. A város tulajdonát képező közlegelőre kihajtandó szarvasmarhák közül külön csoportban járattassa a magyar fajta és külön a nyugati fajta teheneiket. 2. A kihajtott tehének számának megfelelőleg (40—50 db. tehénre egy bikát számítva) szerzendő be magyar fajta tehenekre magyar bika, nyugati fajta tehenekre piros tarka bika. 3. A lehetőséghez képest állítsassék fel egy u. n. szüzugyula, melybe az üszőborjúk verendők s ezen szüzugyula az egész idény alatt a legelőn tartassék, illetve éjjelre egy ezen célra készített félszerrel ellátott akolba hajjandó. — A tanács ez ügyben még nem határozott.

— Távozó tisztelendő. A nagyszent miklósi év egyházközség által egyhangúlag megválasztott Rímár Jenő lelkész már e hó utolsó vasárnapján foglalja el állását s szentesi hivatkozott a kikérelt anynyira rokonszenves és kedvelt volt egyénisége, most vasárnap búcsúzik el a templomban.

— Pályázatok a megyében. A tisztántúli járáshoz tartozó Nagymágocs községben megüresedett segédjegyzői és az ugyanott megüresedett községi állatorvosi állásra hirdető pályázatot T. a. y István járási főszolgabíró. Az előbbi állás javadalma, szabadlakás mellett évi 1200 korona törzsfizetés, az utóbbi évi 1600 korona törzsfizetés, 400 korona lakbérilletmény és a szabályrendeletileg megállapított gyógykezelési és szemlelő. Mindkét állásra a f. évi május hó 15-ig nyújthatók be a pályázati kérvények a nevezett járási főszolgabíróhoz címzetten. A pályázás közelebbi feltételeit lapunk mai számának vonatkozó hivatalos hirdetményeiben találják meg az ez iránt érdeklődők.

— A munkáslakások átvétele. Az alsóréti munkáslakások átvétele már pár nap óta folyamatban van. Az alispán és az államépítészeti kirendeltség főnöke a legnagyobb körültekintéssel és szigorúsággal, házról házra járva fogatosítja az átvizsgálást. Eltekintve a minden építkezésnél előforduló apró cseprő hibáktól, melyeknek kijavítása rövid úton eszközölhető, az átvétel illetve felülvizsgálat alkalmával komolyabb hibák nem észleltek, ami annak tulajdonítható, hogy az építkezés s a vállalatba adott munkák egész folyamata alatt a vállalkozók lelkiismeretes ellenőrzés alatt állottak. A faanyag kirovni valót nem hagy hátra, az ablakok is kifogástalanok csupán egy-néhány ajtó képezte észrevételre tárgyát. A szentesi munkáslakások felülvizsgá-

lata még ma és holnap el fog tartani. Azután a bizottság Csongrádra, onnan Mindszentre, majd Szegvárra s végül Horgosra utazik, majd a felülvizsgálatot a nevezett községekben is megéjtse. A munkálat fáradságos és hosszán tartó lesz, mert a bizottságnak 652 munkásházat kell alaposan átvizsgálni.

— Vallásos délután a templomban. A hmvásárhelyi evang. négyzet művészszerző daja ugyiltszik tényleg átjón hozzánk, hogy közönségünknek nem mindennapi élvezetet szerezzen; annyit a műsorból már ma is elárulhatunk, hogy szóló nő és férfi ének számok felolvasás, hegedű orgonakiséret mellett, szavaltat töltik be a közének és imavallásos leendő és befejező programot. A vallásos délután május első vasárnapján lesz az evang. templomban.

— Az Uránia husvét másodnap előadása fényesen sikerült. A nézőtér és páholyok zsúfolásig voltak tömve. Az Uránia tudományos színház napról napra hódít s diadalmas körútjában Szentest város falai közt — talán az egész országban a legjelentősebb fogadtatásra talál; A közönség tudványa mellett nagy érdeme van ebben a helyi rendezőségnek, mely egész lelkesedéssel propagálja az Uránia nemesejzmét: a tudományok terjesztését. A legközelebbi április 23-iki előadása iszire kerül Spanyolország, vitett képekben. A sziklás Sierra Korient, a Sierra nevadát, A Quadalquivir és Tajó győnyűrő vidékét, Madridot, Sevillát Kordovát a mörök őshazáját, a szédítő spanyolán cokat fogja látni a közönség a legremekbő felvételekben. Rendes napi jegyek már szombattól kezdve kaphatók Bányai József utóda Kossuthéri üzletében. Nagypály 5 kor. Kis pály 3 kor, I. r. zártsek 1. kor, II. r. zártsek 80 fill. III. r. 50 fillér.

— Köszönetnyilvánítás. A Szentesi Kereskedők Egylete és Kereskedő Ifjúság által f. hó 1-én rendezett művészeti alkalmával felülfizetni szivesek voltak: Nagy Ferenc 20 kor., Barber Izidor és Tsa Bpest, Beregi Lajos Hmvásárhely, Fekete Albert, Foiger és Preger Bécs, Pollák testvérek Deget 10—10 kor., Bader és Klein Bécs, Detsch Lajos, ifj. Halász Sz. Ferenc, Heeg és Friedmann Bécs, Norberger S. Bécs, Munk Mór és Tsa ut. Bpest, Nyári Géza Bpest, Pirithy Matyas, Somló és Hevesi, Zsoldos Elek, Zsoldos Ferencné 5—5 kor., Banfalvi Lajos, Brüll Ferenc, Grüner A. Henrik Bpest Gunst Sándor, Ozv. Rác Ferencné 4—4 kor. Anisfeld Sándor Hmvásárhely, Dr. Fenyvesi Adolf, Mészáros Gyula, 3—3 kor., Dr. Cukermann Andor, Dolhanyi László Bécs, Fehér Fülöp Bécs, Jelenfi Antal, Kulcsár Ferenc, Németh Jenő, Partos Zsigmond Bpest Preisz Zsigmond, Plohn Samu, Dr. Révész Ferenc, Sarkadi Mihály, Schwarz Antal, 2—2 kor. Fiesch Béla, ifj. Gyurica István, id. Halász Sz. Lajos, Kiss Sándor, Kocsis Ferenc, Kóteleki Nagy Lajos, Lichtenstein Rezső, Muladi Pál, 1—1 koronát, akiknek ezuton hála köszönetet fejezi ki a rendezőség. Hála köszönetet fejezi ki továbbá Gulyas Bertalan szállító urnak, a zongora ingyen szállításával tanúsított szolgálatkészégéért.

* Viszonteladók. Igen szolid árak mellett vásárolhatnak mindenemű papírokat és írószert továbbá papírzsákok, — cukorcsomagoló, — felvágó és szekrénypapírt valamint szentesi képes levelezőlapokat Szilágyi Dezsőnél a »Petőfi«-szálló épületében.

— A gőzkezelők és kazánfűtők legközelebbi képesítő vizsgái Szegeden, 1911. április hó 30. napján d. e. fél 9 órakor a szegedi (felső ipariskolában) fognak megtartatni. A vizsgálati kérvények kelendő felszerelve a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez (Tisza Lajos-körút 61.) beküldendők.

Irodalom.

Bla ha Luja Aranykönyve. Ezzel a címmel díszes emlékkönyvet ad ki »A Polgár« című fővárosi politikai napilap, mely nemrég Bla ha Luja emlékiratait közölte. Bla ha Luja Aranykönyve a nemzet csaló-gányának tüneményes szinpadai pályáját mutatja be. Kiváló írók, költők és művészek írásiban és egész sereg gyönyörű képekben. Az érdekes könyv nem kerül könyveskereskedésbe, csakis »A Polgár« napilap állandó előfizetői kapják ingyen és azok az előfizetők akik legalább ez évben állandó előfizetők, akarnak maradni. Megjegyzendő, hogy a polgár az egyetlen lap, mely naponta tárcával, regényekkel teljes újságot ad hallatlan olcsón: egyes szám 4 fillér, előfizetés negyede négy korona. Amellett az előfizetők díszes, érdekes regényköteteket kapnak ingyen. Most fejeződött be a Polgár regénycsarnoka című könyvsorozatnak első évfolyama, a tizenkettődik regénykötettel. Az új évfolyam megnyitója: Bla ha Luja Aranykönyve. Bővebb felvilágosítást és lapból mutatványszámot küld a Polgár kiadóhivatala Budapest, Eötvös utca 17 szám.

Felétles szerkesztő: BANFALVI LAJOS. Iadótulajdonosa »Szentest és Vidéke« könyvnyomda.

A tisztántúli járás főszolgabírájától. 940—1911. szám.

Pályázati hirdetmény.

Csongrádvármegye tisztántúli járáshoz tartozó Nagymágocs községben lemondás folytán megüresedett, s évi 1200 korona törzsfizetéssel és egy-szobás lakással javadalmazott községi segédjegyzői állásra pályázatot nyitok, s felhívom a kérdéses állást elnyerni szándékozókat, hogy az 1900 évi XX. t. cz. 3 szakaszában előírt minősítésüket igazoló bizonyítványokkal felszerelt pályázati kérvényüket, hivatalos uton, május hó 15-ig hivatalomhoz nyujtsák be.

A választás napját később fogom megállapítani.

Mindszent, 1911. április 14.

Tary,
főszolgabíró.

A tisztántúli járás főszolgabírájától. 776—1911. szám.

Pályázati hirdetmény.

Csongrádvármegye tisztántúli járáshoz tartozó Nagymágocs községben évi 1600 korona törzsfizetéssel és 400 korona lakbérilletménnyel, valamint a szabályrendeletileg megállapított gyógykezelési és szemlelő-jak szedhetési jogával egybekötött községi állatorvosi állásra pályázatot nyitok s felhívom az állást elnyerni szándékozókat, hogy elméleti képesítésüket és gyakorlati alkalmazásukat igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket, legkésőbb május 15-ig hozzám benyujtsák.

A választás napját később fogom megállapítani.

Mindszent, 1911. április 14.

TARY, főszolgabíró.

Minden szög 4 fillér. Vastagabb betűből 8 fillér. Legkisebb hirdetés 40 fillér

APRO HIRDETÉSEK

Csak előleges készpénzfizetés mellett. Levélbeli tudakozásokra pontosan felelünk. (Válaszbélyeg.)

Ház eladás

A Horváth Gyula-utcában, mely a város egyik legforgalmasabb utcája **eladó egy 400 négyzetföld területű telekkel** bír. A telken **egy 1 szobás és egy két szobás utcai** (továbbá **egy 2 szobás, előszobával** bíró udvari lakás, szépen beállított szőlős és gyümölcsös kert, ártéri vízvezeték és minden lakástól elkülönített szükséges mellékhelyiség van. Esetleg a **telek telelése**, melyen egy 2 szobás utcai és egy 2 szobás udvari lakás van **külön is eladó** Ugyanott egy 2 szobás udvari lakás, ez évi Sz. György napot bérbe adó. Cím megtehető lapunk a 10. oldalán.

L i b a m á j é r t vasárnap, hétfő kedden nagyon magas árakat fizetek suly szerint **Léderer József** l. k. Törzs Kálmán úta 18.

Eladó ház.

Szőke István III. ker. Kossuth uia 21. számú háza kedvező fizetési feltételek mellett eladó.

FELÉPÍTÉSEKET.

tervezéseket, átalakításokat, javításokat gyorsan és jól elkészít **Kiss Károly** építész. Szentes, III. ker. Zrínyi u. 7. 10-1

HÁZASULANDÓK

tudasság címüket a házasság közzétételéig jellege alatt a kiadóba.

Mindenféle

nyomtatványok izléses kivitelben készítenek

a SZENTES ÉS VIDÉKE könyvnyomdában

Mindenkit

érhet baleset. Baleset, rokkantság esetére biztosítja Önt Brand Sámuel a Nemzeti Ügyvédek Székhelytelep.

Ki venne nőül

19 éves polgárlányt, egyetlen gyermek 400.000 kor. vagyonnal? Azonkívül még sok száz vagyonos hölgy előjgrerter. Csakis azok jelenkezhetnek kiknél gyors házasság lehetőség. Schlesinger L. Berlin 18.

Akakczfa eladás.

Szerzárannak kerítésnek, szőlőkarónak való akaczcfa, bármilyen mennyiségben kapható Kiskunfélegyházán, Rádi Péternél, Lehel-úta 50. Ugyanott 1908. évi 70 hektotiter bor is kapható. 3-1

Óriási házinyulat

mely 30 font súlyig fejlődik, fiatal 1 kor. 50 fillér, tenyésztetett 6 koronától 100 fillérrel szállít: **Heinrich Schwab Wien.** 10-1 **Wimmergasse 1.**

Eladó széna.

Nagytérsen egy kalmaz régi széna eladó. Bővebbet Nagy Imre úrnaknál Kossuth úta 17 sz. a.

ELADÓ

fűszer, festék rövidáru, italt, r. affk engedelvény bíró 18 éve tenál jóhályan másállalat miatt azonnali átvehető. Menő-út 44. sz. Szentes.

Eladó föld.

Váczi Mihálynak a Mucsiháti 59 hold földje feleletvással, örökáron eladó. Értekezni lehet Rákoczi-tér 20 szám alatt.

G y o p á r puder, krém és szappan, gyorsanható, ártalmatlan. Aral K. Wolfgyógytár Kolozsvár.

M e l y i k batalasszony vagy leány lenne hú barátja 'Ördögnek' levelet a kiadóba.

Derékfűző.

(Mieder.)

Van szerencsém a mélyen tisztelt hölgyközönségnek b. tudomására hozni, hogy

fűzőket és modelleket a legmodernebb kivitelben készítek.

Megrendeléseket a leggyorsabban és legpontosabban eszközlők. Levélbeli meghívásra készséggel ajtjövök. A mélyen tisztelt hölgyközönség szives pártfogását kérve,

maradok tisztelettel:

Révész Ilona,

Kiskunfélegyháza

Vesselőny-úta 5.

Meghívó.

A »Szentesi Mezőgazdasági Ipar és Kereskedelmi Bank Részvénytársaság« t. Részvényesait a f. évi április hó 29-én d. e. 10 órakor a »Kereskedők egylete« (Petőfi szálloda) helyiségében megtartandó alakuló közgyűlésre ezennel meghívjuk.

T á r g y s o r o z a t :

- 1) elnök, jegyző és 2 jegyzőkönyvhi telestítő megválasztása.
- 2) A Szentesi Mezőgazdasági ipar és kereskedelmi bank »Rtársaság« 1500 drb. 200 kor. részvény, vagyis 300000 kor. alapítókével való megalakulása iránti határozathozatal.
- 3) Az alapszabályok megállapítása.
- 4) Az alapítók által kinevezett Igazgatósági tagok bejelentése.
- 5) 5. felügyelő bizottsági tagnak egy évre és 30 választmányi tagnak két évre jelendő megválasztása.
- 6) Esetleges indítványok tárgyalása. Szentes, 1911. április 19. é.

Az alapítók.

Kiadó üzlethelyiség.

Házamban egy üzlethelyiség van kiadó.

Eladok egy negyven fókos üzleti állványt.

I-01 **Spitzer Adolf**

Horváth Gyula-úta 40. szám alatt 2 szobás lakás, előszoba, konyha, speiz és a hozzátartozó mellékkeliségekkel (ártéri viz az udvarban) kiadó. Értekezni lehet lapunk kiadóhivatáiban.

Ugyanott több rendbeli izraelita templomi ülés eladó. Ugyanott házban egy üzlet helyiség, mely bár miféle üzletnek alkalmas kiadó. Értekezni lehet Dr. Péter Albert ügyvédnél.

Dr. Buk

Őrök a NAP

Krausz Tamás nagykertészete termel ilyen szép rózsát

Magatörzsi rózsákat, csak üdonszék: 2 éves koronával, 10 drb 20 K. Magatörzsi rózsákat 3 éves koronával, csak rugóba, legjobb írták 10 drb 10 K. Bokorrozások 2 évesek, csak üdonszék: 10 drb 10 K. Bokorrozások 3 évesek, csak rugóba, legjobb írták 10 drb 2 K. Csaszarozások, teljesen virítók 10 drb 2-10 K. Szikládás üdonszék, csomagolás beleértve, bármintre ványvétel. Kézességem biztos fogalmazást, erős vagy gyökeért valamint gazdag virágzásért. Képen arjegyek díjazással.

Krausz T. kivitel kertészete **Feketehalom,** Brassó mellett.

H A Ö N

egy gazdaságos üzembiztos kiváló munkateljesítményű

mótoros cseplőkészletet előnyös árban kedvező fizetési módokkal teljes szavatossággal, beszerezni óhajt, úgy forduljon megkereséssel

SZÜCS ÖDÖN

Budapest. VI., Nagymező-úta 66.

szám alatti mezőgazdasági és ipari gépkészletmi vállalat, mely cég felszólítására árjegyzéket és költségvetést díjmentesen küld meg.